

Cena numeru 20 gr.

Redakcja i Administracja:
Kraków
ul. Dunajewskiego 6
Telefon Redakcji 266
Telefon Administracji 310
Adres dla telegramów:
NAPRZÓD KRAKÓW

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCIALISTYCZNEJ

Miesięcznik zł. 4-50

Tygodniowo 1 złoty

Zabraniam 8 złotych

Wykazuje podziemię rano
z wyjątkiem poniedziałków
i del poniedziałków

Konto PKO Kraków 400.670

GŁÓWNE WYGRANE

Loterii Państwowej

700.000 zł.

400.000 „

300.000 „

100.000 „

80.000 „

75.000 „

70.000 „

50.000 „

40.000 „

35.000 „

Ogólna suma wygranych

23.584.000 zł.

Co dla ugi los musi wygrać!

Ceny losów:

Czwierć losu
zł. 10—Pół losu
zł. 20—Cały los
zł. 40—Zamówienia załatwia się odwrotną
pocztą.

Losy należy zamawiać według poniższego wzoru.

Karta zamówień.

Do BRACI SAFIER

KRAKÓW, RYNEK GŁ. 6 F.

Niniejszem zamawiam:

___ Losów czwartek po zł. 10—

___ Losów półówek po zł. 20—

___ Losów całych po zł. 40—

Należyczo złotych _____ uiszczę po

otrzymaniu losów blankietem nadawczym P. K. O. Nr. 400.117 przez firmę załączonym.

Imię i nazwisko:

Dokładny adres:

Mussolini a zamach medjolański

Kraków, 17 kwietnia.

Dla nas nie ulega wątpliwości, że zamach medjolański jest bezsensownym przedsięwzięciem, stojącym w rażącej sprzeczności z metodami walki stosowanymi przez socjalizm. Także wszyscy przeciwnicy faszyzmu, bez względu na przynależność partijną potępia ten zamach, lecz król Wiktor Emanuel nie jest zwolennikiem, a raczej niewolnikiem faszyzmu. Prawda jest, że jego słabość w dniach „marszu na Rzym” we wrześniu 1922 ułatwiła Mussolinemu zwycięstwo; prawdą też jest, że przez swe ciągłe ugięcie się umożliwił zniesienie konstytucji i utworzenie karykatury parlamentu, mimo to władom powożącemu, że Wiktor Emanuel znosi faszyzmu niechętnie, tylko pod przymusem.

W kołach politycznych jest publiczną tajemnicą, że król w 1924, podczas sesji Ligi narodów, zwrócił się poufnie do Brianda o radę, jak mogłyby się pozbyć Mussoliniego. Tylko obawa przed utratą tronu powstrzymała go wtedy od stanowczych kroków, mimo że złożona przez niego przysięga na konstytucję powinna go była do tego kroku skłonić. Przed trzema laty, podczas głosnych zażąd w związku z zamordowaniem Matteottiego, król byłby jeszcze mógł przez odwołanie się do armii obalić Mussoliniego. Wtedy nie miał do tego odwagi, a dziś już zapóźno.

Mimo to król niejednokrotnie stawiał skuteczny opór żądaniom Mussoliniego. Dotąd król opełnia się podpisami dekretu skazującego b. premiera Nitlego na utratę obywatelstwa włoskiego za jego możne wystąpienie przeciw faszyzmowi. Także ciągłe odraczanie ogłoszenia nowego „prawa wyborczego” spowodowane jest oporem króla, który chciałby uratować hodaj resztki parlamentarizmu. Mimo że socjaliści dawno już wyrzekli się nadziei, aby uwolnienie Włoch nastąpiło przez nominalnego króla Wiktora Emanuela przeciw rzeczywiste-

mu królowi Mussolinemu, to burząca jeszcze tej nadziei nie straciła.

Gdyby się chciało incjatorów i sprawców zamachu w Medjolanie szukać na zasadzie kryminalistycznej reguły: ten zrobił, kto z tego odnosi korzyść, musiano by podzielić skierować przeciw komu inemu, nie przeciw a narchistom. Nie chcemy jednak, mimo że mamy wyrobiony sąd o faszyzcie, pójść za myślą, że medjolańska maszyną piekielną miała na celu przez usunięcie króla utworzyć Mussolinemu drogę do całkowitego opanowania państwa. Z tej racji jedynie w rachubę jako sprawy wchodzi anarchiści. Rozumie się, że Mussolini wykorzystana ten zamach dla większych jeszcze prześladowań nietylko anarchistów.

Faktem historycznym jest też, że — z jednym wyjątkiem zamachu anarchiści Lucchesiego, który działał na własną rękę, dotychczas ani jeden z zamachów na Mussoliniego nie był dziełem anarchistów. W ubiegłym tygodniu, gdy Mussolini przez kilka dni był w Medjolanie, anarchiści zamachu na niego nie urządzili, a dopiero po jego odejściu zamach nastąpił.

Poraz drugi Wiktor Emanuel uniknął strasznego śmiertel, losu swego ojca Humberta, który zginął w 1900 r. z ręki anarchiści Bresciano w Monzie. Jedno z ówczesnych pism radykalnych, wychodzące w Turynie, było jedynym, które ten mord usprawiedliwiło, a nawet broń. Autorem tego artykułu był nieznanymi wówczas młody człowiek — Benito Mussolini. Gdy na Wiktora Emanuela urządzono pierwszy zamach w 1911 r., przywódcy socjalistycznej Bisolati i Bonomi złożyli królowi gratulacje. W radykalnym skrzydle partii gratulacje te wywołały burzenie, a przywódca radykalów żądał wykluczenia gratulantów z partii, co też na najbliższym kongresie partijnym nastąpiło. Tym przywódcą radykalów był — Benito Mussolini.

Wojna jest zbrodnią!

Donieśliśmy onegdaj, że ambasador amerykański w Berlinie przesłał rządowi niemieckiemu z polecenia swego rządu notę, w której wyraża życzenie, aby wojna, jako instytucja starynanego została zniesiona i w tym celu Stany Zjednoczone gotowe są zawrzeć z Niemcami, Anglią, Francją, Włochami i Japonią umowę, obowiązującą obie strony do nieuczynienia się wrogiem do kroków wojennych. Do umowy tej mają potem przystąpić wszystkie inne państwa.

Przedłożony przez ambasadora projekt umowy zaczyna się od stwierdzenia, że uciążliwość państw zawierających umowę są głęboko przekonani, że ich wysoki urząd nakłada na nich onychżysty obowiązek, w celu polepszenia dobrobytu ludzkości, i że w tym celu nieuczynienia prowadzenia wojny na zawsze unemożliwienia prowadzenia wojny i w tym celu zawierają umowę, do której mogą być przystąpić wszystkie inne państwa świata. Projekt składa się z trzech artykułów, z których pierwszy opiewa: Strony, zawierające umowę, oświadczają uroczyście w imieniu narodów, że potępią użycie wojny dla rozwiązania zarżarów międzynarodowych i wojny jako instrumentu polityki państwowej w swych stosunkach wzajemnych wyzkażą się.

Ta instytucja amerykańska nie uważała wo-

dną dobrą stroną, że ponownie wzięła ludziami do głowy przekonanie, że wojna jest zbrodnią. Proponowana przez rząd waszyngtoński umowa byłaby w obecnych warunkach wprawdzie tylko giestem pokojowym, ale także giesty nigdy nie mogą szkodzić, chyba że się je zbyt często powtarza i chyba że postępowanie państw umawiających się stoi w przeciwieństwie do ducha pokoju.

Jeżeli amerykański sekretarz stanu Kellogg mówi tak wyraziście o pokoju, musł się mimowolnie myśleć o Nikaragui i stał moźna sformułować zarzut: dlaczego Waszyngton zwraca się tylko do wielkich mocarstw? Czy ma to znaczyć, że Ameryka chce zachować wojną rękę wobec średnich i małych państw?

Mocarstwa, do których Ameryka się zwraca, są wcale nieczłomkami Ligi narodów i w tym charakterze zawarły już za sobą szereg umów. — Teoretycznie może zażść wypadek, że mocarstwa te musiałyby na żądanie Ligi wystąpić czynnie, i t. j. zbrojnie przeciw Ameryce, gdyby ona napadła na jedno z państw, należących do Ligi. Co wtedy stałoby się z umową przeciw wojnie, wobec tego, że Ameryka, nie należąc do Ligi, nie jest obowiązana do respektowania jej statutu i zarządzeń? Mimo to należy powiłać projekt Ameryki jako

